

Warszawa, dnia 9 maja 2018 r.

Opinia o ustawie o zmianie ustawy o rencie socjalnej

(druk nr 806)

I. Cel i przedmiot ustawy

Celem ustawy jest podniesienie wysokości renty socjalnej do kwoty najniższej renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy. Konsekwencją podniesienia kwoty renty socjalnej będzie podniesienie związanego z nią świadczenia przysługującego cywilnym niewidomym ofiarom działań wojennych.

Prawo do podwyższonej renty socjalnej ma przysługiwać od 1 czerwca 2018 r., z tym że do końca sierpnia renty będą wypłacane w dotychczasowej wysokości, a we wrześniu 2018 r. ma nastąpić wyrównanie.

Aby umożliwić wypłatę wyższych rent socjalnych w 2018 r., Prezes Zakładu Ubezpieczeń Społecznych zyskał uprawnienie do dokonania odpowiednich przeniesień planowanych wydatków budżetowych w ramach części 73 – Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

Ustawa ma wejść w życie z dniem 1 września 2018 r., z mocą wsteczną od dnia 1 czerwca 2018 r.

II. Przebieg prac legislacyjnych

Ustawa została uchwalona przez Sejm na 62. posiedzeniu w dniu 9 maja 2018 r. w wyniku łącznego rozpatrzenia przedłożeń rządowego (druk sejmowy nr 2472) oraz poselskiego (druk sejmowy nr 2469). Projekty był przedmiotem prac sejmowej Komisji Polityki Społecznej i Rodziny.

W trakcie drugiego czytania zgłoszono poprawkę, która zwalniała przychody z tytułu renty socjalnej od podatku dochodowego. Poprawka nie uzyskała aprobaty Sejmu, wobec czego ustawa została uchwalona w brzmieniu zaproponowanym przez komisję.

III. Uwagi

1. W art. 3 zawarto upoważnienie dla Prezesa Zakładu Ubezpieczeń Społecznych do przeniesienia wydatków budżetowych pomiędzy odpowiednimi jednostkami klasyfikacji budżetowej w celu zapewnienia środków na wypłatę podwyższonej renty socjalnej.

W przepisie nie doprecyzowano, że modyfikacji ma ulec plan wydatków zawartych w budżecie państwa. Tego typu przepisy, dla wyrażenia woli modyfikacji budżetu państwa, zwykle posługują się zwrotami typu „wydatki budżetowe”, „klasyfikacja budżetowa” lub *expressis verbis* „budżet państwa”. Również w omawianym przepisie powinno znaleźć się takie doprecyzowanie.

Propozycja poprawki:

w art. 3 po wyrazie „paragrafami” dodaje się wyrazy „budżetu państwa”.

2. Ustawa ma wejść w życie z dniem 1 września 2018 r., z mocą wsteczną od dnia 1 czerwca 2018 r. Według uzasadnienia projektu ustawy „wsteczne wejście w życie uzasadnione jest wymogami procesu legislacyjnego oraz koniecznością przygotowania Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i organów emerytalno-rentowych do wdrożenia nowych przepisów. Ponieważ nadanie ustawie mocy wstecznej umożliwi osobom uprawnionym otrzymanie wyższego świadczenia, które będzie wyrównane od dnia 1 czerwca 2018 r., nie będzie to stanowiło naruszenia zasady demokratycznego państwa prawa.”

Należy uznać za wysoce prawdopodobne, że w tym przypadku nie dojdzie do naruszenia konstytucyjnej zasady demokratycznego państwa prawa. Nie oznacza to jednak, że przyjęta metoda wprowadzenia ustawy w życie jest właściwa. Prawidłowo sformułowane przepisy powinny wejść w życie z dniem 1 czerwca 2018 r., a problem przygotowania organów do wprowadzenia nowych zasad oraz wyrównania świadczenia mogłyby zostać rozwiązane za pomocą odpowiednich przepisów przejściowych.

Nie proponuję poprawki w tym zakresie, gdyż w razie jej przyjęcia przez Senat, Sejm nie zdążyłby jej rozpatrzyć w terminie pozwalającym na zakończenie procesu legislacyjnego i publikację ustawy w maju 2018 r.

Michał Gil

Główny legislator